

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szent-Miklós-utca 791. sz. hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A ref. főtanoda könyvnyomdája, hova az előfizetési pen-
zek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

A hirdetési díjak előre fizetendők.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Lang Leopold, Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler
(Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

M.-Vásárhely, 1874. szept. 7-én.

A közvélemény iránti fogalom a legközelebbi időben igen sok, egymástól eltérő vélemény keletkezésére adott alkalmat s talán abban az egyben egyezik meg — kevés kivétellel — mindenki, — hogy: a közvélemény nem egyéb, mint az egyesek egyéni birálatai fölött álló forum, melynek lesújtó, vagy fölmagasztaló ítélete előtt mindnyájunknak meg kell hajolnunk, ítéletének alá kell vetnünk magunkat. Sajnálattal kell ki-
mondanuk, hogy ilyen közvélemény itt nálunk jelenleg nem létezik. Mostanság a közvélemény iránt épen úgy, mint a politikai és tudományos eszmék iránt, a vélemények sok felé oszlanak; legtöbb esetben e vélemények a magán érdek által kijelölt uton vannak elindítva. A mostani — ugynevezett — közvéleménnyel egy kisebb, jobb rész határozottan szembe áll, vagy egyáltalán nem létezőnek tekinti azt.

Az egyenes érzésűekre és igazságszeretőkre igen megdöbbentőleg hat azon tény, — mely a közelebbi időkben mind sűrűbben-sűrűbben jelentkezik, — hogy egyes botrányos eseteknél az a közvélemény, melyhez oly sok becsületes jellem fordulhatna igazságérzetében: nem meri fölemelni szavát, hanem, mint valamely botrányos, megszégyenítő esemény tanuja, nyílt tekintetét lesüti s félrevonul, nehogy jelenlétéről tudomást szerezhessen valaki.

Kinek ne volna tudomása arról, hogy napjainkban a hitelezők — és egyuttal a törvény — kijátszása mily mindennapi, közönséges eseményné lett; a megvagyonosodásnak, egy vagy két szeri elpazarolásának módjához a törvény könnyű kijátszása útján mily sokan jutnak hozzá, a nélkül, hogy a közvélemény kárhóztató szava egyetlen egyszer is pirulni kényszerítene őket.

A közvagyonok kezelésében mily feltűnő, gyakran botrányos visszaélések történnek, a nélkül, hogy a közvélemény szava hangosan, hal-
kan, vagy bár suttogva fölemelkednék e vissza-
élések és botrányok okozói ellen.

A ki szegyenletes, botrányos cselekvényt egyszer elkövetett a nélkül, hogy bárki is pirulni kényszerítette volna érte: az ugyanazt másodszor, harmadszor s tudja Isten hányadszor is elköveti s lelkiismeretével, jobb hajlamaival a legcsekélyebb küzdelemre sem kél.

A mi valódi közvéleményünk hallgat, ítélő széke nem oly magas, mint kellene lenni s a cselekvények úgy tűnnek föl előtte, mint meg nem történt dolgok.

Az ilyen közvélemény az, mely eleinte mintegy éltető elemét képezi azoknak, kik a tudatlan tömeget tetszésnyilvánításra tudják bírni; ezek aztán e tömeget, annak óbégatását, „rusnya ör-

vendezését“ léptetik fel közvélemény gyanánt s élnek, hiznak benne addig, míg az megunván őket, kidobja magából s ekkor onnan is kiválnak, mint a hogy kiválik a rutból az ocsmány és az undok.

Igen meg van gyöngülve az a közvélemény, mely ily esetekben nem tudja hatalmas tekintet és hangját fölemelni és egyszerre, egyetlen szavával lesújtani azokat, kik a társadalmi tudatlanság és butaságban kifejtett, és még meg nem rontott szívességgel és jóssággal annyira visszaélnek. Napjainkban ki mérné a jobb érzésűek közül határozottan a közvéleményt hívni segítségül?! Kinek volna kedve sorakozni azok mellé, kik a közvéleményt, mint egy tudatlan egyéniséget egészen a maguk részére hódítottak hiszik s annak buta tömjenezése mellett kinevetik azokat, kik egy józan közvélemény alkotására volnának hivatva? Vagy ki volna az a jellemes egyén, ki oly közvéleményre merné magát bízni, mely a ferdeségek és a törvény kijátszásával elkövetett bűn előtt szemet huny, ajkait bezárja s még azt sem meri elárulni, hogy létezik?

De mit mondok! — hiszen közvélemény napjainkban és körünkben nem létezik; — megsemmisítette azt a butaság tömörülése és a józan ítélőknek elszéledése; — kényszerülve vagyunk határozottan kimondani azon meggyőződésünket, hogy ott, hol a józan belátás, mielőtt a közvéleményt megalkotná, előbb magán érdekeit, féltékenységét veti a latba, ott — mondjuk — érett, helyes irányu közvélemény nem jöhet létre. A hol az igazság védelmére és a gazság elleni felszólalásra a félelem nem engedi nyilni az ajkakát, ott ne keressük a közvéleményt, ott legfőlebb egy tömeg kiabálására akadunk, mely előtt bedughatjuk füleinket, vagy elmenekülhetünk előle.

A székely vértanuk emlék-szobráról.

Azokhoz miket Orbán Balázs barátom a székely vértanuk siremlékéről a „Magyar Polgár“ idei aug. 15-iki számában elmondott, szükségesnek tartom azon ötletből felszólalni, mivel a szobor-bizottságnak idei szeptember 1-én tartott ülésében több tagok azon elhatározást kívánták volna érvényesíteni, hogy az emlék-szobor ne a postaréten, hanem az ev. ref. köztemetőben állitassék föl; mely vélemény ellen több felszólalások történnén, végre is azon megállapodás jött létre, miszerint ezen fontos kérdésnek végeldöntése végett az egyenlőségi-kör rendkívüli közgyűlése annál inkább és mielőbb hívassék össze, mivel a szobor-bizottság legelső megbízatását onnan nyerte volt és így egyedül az lehet illetékes a felmerült vitás kérdések felett végérvényesen határozni.

A székely vértanuk emlék-szobrának a postaréten kizárólag, és sehol egyebütt felállítása mellett szólanak a a következő megdönthető érvek:

1. A kivégzés a postaréten történt, mely helyet dicsőült hazánkiai vérükkel öntözték.
2. A hullák elhantolása ugyanazon helyen a kivégzés közelében történt, mit a kivégzettek rokonai később oda kívántak változtatni, hogy a hullák onnan ki-

véve maga rendén illő helyökre eltemettessenek, azonban ez iránti kérvényök az akkori hatalom által azzal lett elutasítva: „hogy a forradalmároknak sem hazájuk, sem családjuk nem lévén, ily kérés nem teljesíthető.“

Mindezek történelmi tények, melyek által ezen különben igénytelen hely örökre megjelezve és megszentelve lőn, mint az átkos ostromállapot galád művének szomorú maradványa.

3. Ezen emlékezetes gyászhelyet a polgárság két évtizeden át a hazafi kegyelet minden jeleivel: zárandoklatokkal, emlékbeszédekkel, imákkal, koszorúkkal ápolta és tartotta fenn mindeddig, elannyira, hogy a székely vértanuk sirjának látogatása csaknem szokássá vált, melyet többé nem oly könnyű elfeledtetni, annál kevésbé pedig ezen emlékpontot a kegyelők kebléből kitépni nem lehet.

4. A maros-vásárhelyi „Egyenlőségi-kör“ a kivégzettek maradékainak kíváncsiához képest 1870. júl. 24-én tartott rendkívüli közgyűlésében az emlék-szobrot egyhangulag a végzetes helyen felállitvatni határozta, ennek fogyanatosítására egy bizottságot ugyanezen határozott utasítással nevezvén ki, mely megbízatásában mindeddig e szerint is járt el, — csakis ez év elején indultak meg némely ellenkező vélemények lábra kapni, melyeknek indokoltságát azonban a felmerült aggályok megszüntével elenyészettnek tekinthetni.

5. Az adakozások országsszerte épen a végzetes helyre tekintettel folytak és folynak jelenleg is, mely által a nemzet ezen történelmi helynek megjelölését újból szentesítette; és valamint a kivégzettek maradékainak akarátára, úgy az „Egyenlőségi-kör“ határozatára pecsétjét reá nyomta, világos bizonyítékául annak, hogy a népszava Isten szava, és a közvélemény előtt meg kell hajolni.

6. Midőn az emlék-szobornak a köztemetőben felállítása megpöndítettett, és ezzel a földi maradványoknak is oda átszállítása kérdésbe jött, mind a rokonok, mind pedig a közvélemény határozottan az ellen nyilatkozott, illetőleg a kivégzettek földimaradványainak a postarétről elvitele ellen annál inkább tiltakozott, mivel hamvaik már az anya-földdel összeolvadván azoknak háborgatása csaknem sirrablás lenne, következőleg a siremléknek is csak ottan kellene felállitvatni; ily kíváncsiak és nyilatkozatok oly könnyedén meg nem vethetők, annál kevésbé pedig egyesek által meg nem hiusithatók, mivel ezen siremlékhez a rokonoknak és a közvéleménynek döntő szavuk van, melyet a végrehajtó bizottság feltétlenül figyelembe venni tartozik.

7. De maga a szobor-bizottság által elfogadott sirko felirat is így szól:

„Szent hely ez, óh vándor! egy nemzet tette e jelt itt Leghűbb gyermekei végzetes sirja fölő,“ — mely körülmény kérelhetlenül oda utal, hogy a szobor csak is a postaréten a végzetes helyre és sehová egyebütt fel nem állitható.

Ezzel ellenkező eljárás nemcsak a tények valóságán alapuló történelmi igazságnak meghamisítása lenne, sőt igen könnyen azon bárha igaztalan feltervekre jogosíthatna, mintha a székely vértanuk az ev. ref. köztemetőben és pedig épen azon helyen végeztek volna ki, hová némelyek az emlék-szobrot felállitvatni akarnák.

Ha ily felfogás érvényesülne, kiszámíthatlan következtetéseket vonhatna maga után és ezen szobornak sorsa igen kétséssé válhatnék az által, hogy egy ily feliratu szobornak a köztemetőbe létezését a katonai hatalom már csak azért sem tűrhetné el, mivel az a tények logikáját csapja arczul, midőn még a rémuralom korában sem gondoltak arra, hogy valakit épen a köztemetőben végez-

tessenek ki, mely legembertelenebb merénylet ellen bizony az akkori egyházi és világi hatóságok, midőn hatalmukban állandott, eszközökkel ellenszegültek volna. De különben is bűnös kísérlet lenne mind a jelen, de főleg az utókort szándékkal megfélemlíteni akarni, hogy midőn a köztemetőben netán fölállítandó szobor feliratát olvassa, rögtön azon kérdést ne tegye: hát miként végezheték a székely vértanukat a köztemetőben ki? vagy miként jut hát ezen szobor ily felirattal oda?

Nem szeretnők azon nem lehetetlen eshetőséget megérni, hogy a túlkapásokra hajlandó katonai kormány akár a szobor onnan eltávolítását, akár pedig a feliratnak levágatását követelje és egyik vagy másik megtagadása esetében a szobrot a köztemetőben leromboltassa, holott épen annak védelmét akarták az illetők ottan jobban biztosítani.

Mindezekre tekintettel elvárjuk, sőt követeljük, hogy az „Egyenlőségi-kör“ közlelőbbi közgyűlésében a szoborbizottságot illetéktelen beavatkozása elvetésével 1870. július 24 iki határozatának végrehajtására, illetőleg az emlékszóbornak a végzetes postaréten mielőbb leendő felállítására útasítandja; a kinek ez nem tetszik, visszafelé lehet, de a többség akaratával és az irányadó közvéleménnyel szemben — nem daczolhat.

Lázár Ádám.

Jogi szemle.

Vélemény

Győrfás József úrnak a kereskedelmi törvény tervezetének 5., 6. és 7-dik cikkeire tett indítványa felett.

Teljesen osztom az indítványozó úrnak azon előre bocsátott elveit, melyeket minden helyes törvényalkotásnál szem előtt tartani kíván; de nem merem állítani, hogy az előttünk levő tervezet azon elveket szem elől tévesztette volna, s még kevésbbé azzal vádolni, mint indítványozó úr teszi, hogy a tervezet megtámadja a polgári magánjog következetességét és a családi élet szilárdságát.

Lássuk fennebbi állításait indítványozó úr miként kívánja indokolni:

A tervezet 5-ik cikke első bekezdésére tett megjegyzését indítványozó úrnak helyeslem, mert csakugyan általános szabály, hogy fölvállalt kötelezettségiért mindenki egész vagyonával felelős, s így szükségfeletti ezt épen a kereskedelmi törvénykönyvben fölemlíteni; azonban nem vagyok képes lényeges különbséget fölfedezni a tervezet eredeti szövegezésé és az indítványozó úr ajánlata között, épen ezért ezúttal erre nem reflectálhatok.

Nem pártolhatom azonban a tervezet 2-ik kikezdésére tett ajánlatát indítványozó úrnak, s mint indokolá-

sából kitűnik, ez irányban tett ajánlata megtételére, az eredeti szöveg félreértése vezethette.

A tervezet eredeti szövege ugyanis így szól: „az ily kötelezettségek ellenben a kereskedő nejt sem törvény, sem házassági egyezményről fogva elsőség nem illeti;“ indítványozó úr ezen szövegezését, a mint indokolásából látszik, úgy értelmezi, hogy a nő bármiként is igyekezzék biztosítani jogait, a fennebbi szövegezés szerint minden hitelezővel szemben háttérbe szorul, azaz: hogy elsőséget semmi úton-módon férje hitelezőivel szemben nem érvényesíthet; szerény nézetem szerint azonban a tervezet ezt nem akarhatta, s mint az indítvány mutatja, nem is akarta. A Királyhágón túl ugyanis a jelenleg érvényben lévő törvények s különösen a csődtörvény szerint, ha a férj csőd alá jutott, a nőt a hozomány, hitbér és nászajándékra nézve minden személyes hitelezővel szemben, elsőség illeti; nemkülönben a házassági egyezmény, ha az a kereskedelmi jegyzékekbe följegyezve, esetleg bekebelezve nincs is, a nőt saját vagyonára nézve a személyes hitelezőkkel szemben, előnyben részesíti; ezen mind jogi, mind közgazdasági szempontból igazságtalan és káros kedvezményt akarta a tervezet szöveg megszüntetni, s mint ennek indokolásából kitűnik, a kereskedő nejt vagyonjogi tekintetben egyszerűen hitelezőnek ismeri el, kit szemben a többi hitelezővel semmiféle privilegium nem illet. A tervezet ezen intézkedésének nálunk Erdélyben voltaképen értelme sincsen, mert itten a nőt sem a törvény, sem pedig csak csupán a pusztá társasági egyezményről fogva, elsőség nem illeti. Ennek fölfejtése után, azt hiszem, indítványozó úr maga sem fog ajánlatához ragaszkodni, annyival kevésbbé, minthogy az általa ajánlott szövegezését én, részemről, helyesnek nem tartom. Ugyanis, az indítvány szerint, „a nőt házassági egyezmények mellett is, csak törvényes elsőség illeti meg;“ ebből félremagyarázhatlanul épen az következnék be, a mitől a nőt indítványozó úr az eredeti szöveg elfogadása esetében félti, mert, ha p. o. egy nő jogi, vagy másnemű igényei biztosítása végett férjével szemben házassági egyezményre lép, vagy tőle kötelezvényt vesz és a kereskedelmi jegyzékbe följegyezteti, esetleg telekkönyvben bekebelezeti, még így sem képes az indítványozott szövegezés szerint bárkivel szemben elsőséget szerezni meg, miután a nőt csak törvényes elsőség illetné meg, azaz: mint a közönséges személyes hitelező a törvény által megállapított rangfokozatba osztassék be, ezt azonban, úgy hiszem, indítványozó úr nem óhajtáná.

Az én véleményem tehát ezen szakaszra nézve, jól lehet a tervezet szövegét elvileg az ottan felhozott indokokból egészen pártolom, az, hogy az a tervezetből merőben kihagyandó lenne; az első fele azért, mert egészen fölöslegest tartalmaz; a másik pedig azért, mert annak nem a kereskedelmi, hanem a csődtörvényben van helye, a melynek tervezete már hasonlólag előttünk fekszik s amazzal egyidejűleg nyerhet megoldást.

A tervezet 6. és 7. cikkeire általánosságban meg kell jegyeznem, hogy az azokban foglalt megkülönböztetést helyesnek és gyakorlatinak nem tartom. Ugyanis a tervezet 6-ik §-a a férjes nőnek, ha saját vagyonnal bír, férje beleegyezése nélkül is megengedi a kereskedést; míg a 7-ik §. a saját vagyonnal nem bíró férjes nőt az ez iránti engedélyt a férj beleegyezésétől teszi függővé, tehát, hogy a férjes nő férje beleegyezésével, vagy a nélkül kezdhessen kereskedést, egyedül attól föltétlenetik, ha bir-e a nő saját vagyonnal, vagy sem. Lássuk van-e gyakorlati értelme e megkülönböztetésnek? alighiszem; mert hisz mennyiből és miből álljon ezen vagyon? Ha p. o. egy nőnek több ezerre menő személyes hitele van, ő ezt igénybe véve kereskedést nyit, vajjon vagyontalannak tekinthető-e? vagy: ha egy nő divat- és pipereczkék készítésére nagy ügyességgel és jártassággal bír, vagy: ha a nő munkájával, más pedig pénzével társaságba lépnek és kereskedést kezdenek, vajjon a nő vagyontalannak mondható-e? vagy pedig pár forint, vagy néhány krajczár már nem vagyon-e?

Épen ezért, minthogy a vagyon fogalma annyira relativ, a fennebbi megkülönböztetést célravezetőnek nem vélem. De e megkülönböztetés a német kereskedelmi törvénykönyvben sincsen meg, holott a tervezet annak alapelveire van fektetve, hanem a szerint férjes nő mindig csak férje beleegyezésével lehet kereskedő. Ugy látszik, a tervezet szerzője e tekintetben szabadelvűbb akart lenni, mint a német kereskedelmi törvénykönyv készítői; de mivel szabadelvű nézeteit minden következményeivel kérésztülvenni nem merte, esett következetlenségbe.

Az indítványozó úr ajánlatából is az tűnik ki, hogy szokott udvariasságából szeretne ugyan a nőkel szemben engedékeny lenni, de a már lábra kapni kezdett női emancipáció és felfordult családi élet rémképe eljlesztette őt célba vett szabadelvű irányától. Legalább én másképpen nem értelmezhetem indítványát, a melyben megengedi ugyan a nők kereskedését, de fenntartja a kereskedésnél mindig szükségesebb családi életet.

(Vége következik.)

A „Székely Hírlap“ szerkesztőjéhez.

Sepsi-Szentgyörgy, 1874. szept. 2.

Lapjának 63-ik számán elkezdve „A székely ügy“ höz“ szél több számon keresztül valaki Cseri M. aláírással. Engedje meg, hogy a többi sokszor hallott dolgok melőzésével én csak a 63. és különösen a 67. és 68-dik számban foglaltakra tegyek rövid megjegyzést, hol czikk-író úr Künle József tisztelt barátomról emlékezik meg a sepsi-szentgyörgyi ev. ref. iskola kölcsonének a lóbeszerzési alaphól történt megtagadása folytán.

Mindenekelőtt a mennyire tisztelem czikkíró úrnak soraiból kitetsző jó indulatát, ép annyira sajnálom azon

inkább, miután a kísérletek a legszebb eredményt fényesen igazolták.

Tehát megvolt a két tábor közt a döntő, véres szellemharcz, mely a defibrinatio elméletének teljes megveretésével végződött, saját legkitűnőbb előharczosaitól is oda hagyatván.

S miután végig kísértük fejlődéstörténetének főbb vonásait, vizsgáljuk meg minő betegségek azok, melyeknél az egész vérrel való átömlesztés ajánlható és alkalmazható.

Panum és Dieffenbach nagyon szűk körre szorították ezen ajánlatot; az újabb kor azonban nem lehetett ezzel megelégedve a transfusió jelen állása mellett. Az életnek erős fegyvere volt kezében és használni is akarta azt. Az említett tudósok ugyanis csak a vérzésekkel eredő vérszegénységnél ajánlották, míg mai nap minden oly kórfolyamatnál, hol a vér akár mennyiségileg, akár minőségileg annyira megváltozik, hogy ezen alakban képtelen a szervezet élettani föladatának megfelelni.

Itt tehát szabad és kiterjedt tér van nyitva ugy az ügyes és bátor orvosnak, mint az okos közönségnek, hogy míg az értékesítené ismereteit, addig ez fölhasználja igyekezzék azokat, annál is inkább, mert a kóralakok nagy serge tartozik a már fönn jelzett gyógyjavallati körbe, miknek fontosabb és könnyebben érthetőit egyenként és névszerint fogjuk elősorolni.

Ilyenek:

A heveny és idült vérszegénység. A hevenyhez tartozik minden nagyfoku sebzési és szülési vérzés; orron, tüdőn és beleken át történő vérzések.

(Folytatása következik.)

TÁRCZA.

A vérátömlesztés.

H. J.-tól.

(Folytatás.)

A tudós világ teljes odaadással csatlakozott e híressé vált s az elméleti okoskodásokat kecsgetető tanhoz, pedig — mi határozottan kimondjuk — eltért a természetestől s így csak felet csinált az egészből.

Igy folyt ez a 60-as évekig. Panum ragyogott, senkinek sem jutott eszébe őt bírálat alá venni, annál kevésbbé megtámadni.

A megkapó úrnak élénk benyomása alatt elvakulnak sokszor a legélesebb szemek is. Mint mindenütt, ugy van ez a tudományos téren is, míg a felucsdott kritika nem veszi finom, de éles kés alá azt s elemeire bonczolván ki nem mutatja a kézzel fogható igazságot.

Ha egyebütt igen nehéz igazságot találni, a tudomány ragyogni kell attól, mint a tiszta és közzörült gyémántnak.

A 60-as évek, mint sok mindennek, ugy adták meg Panum nagy elméletének s hírének is a csapást, melyek mindkettője félszázadig hordozta bilincsbe a szabad kezeket és gondolkozó fejeket.

Neudörfer, Rautenburg, Mittler és Gesellius voltak elsők, kik komoly és méltó bírálat alá vették, az ellenkísérletek döntő érveinek egész seregével támadván meg őt.

A kitartó és élénk szellemi inger által vezetett ki-

sérletek szakadatlanul folytak, a gőreső nézett és látott s az együttes eredmény győzelmet kiáltott, miután kimutatták a defibrinatio hiányait, hátrányát, időpazarosságát, a fertőzés könnyű lehetőségét a vérnek szabad légen való alakulása közben; míg az egész vér mellett küzdők számokban mutatták küzdelmük okának jó eredményét és fölényt gyakorló életrevalóságát.

Lássuk tehát a vérátömlesztés statisztikáját s hasonlítsuk össze: vajjon a fosztott (defibrinált), vagy az egész vér mutat fel kedvezőbb sikert?

Gesellius táblázatai szerint defibrinált vérrel 1851-től 1871-ig összesen 115 esetben eszközöltetett átömlesztés; ezekből gyógyult: 36, meghalt: 79. Ellenben egész vérrel tett műtételnél 1819—1870-ig összesen 146 közül meggyógyult: 79, meghalt: 67. Ezen számok tehát csatlakoztatlanul mutatják az egész vér sokkal kedvezőbb voltát, dacára, hogy ezen utóbbiak közé voltak számítva még azon esetek is, hol visszereses vér volt használva.

Fontos Panumnak még azon tétele, hogy embernél csak embervért lehet használni, mert az emberbe fecskendett más állatvér mérgező hatással van szervezetünkre, miután ő kísérleteinél hatalmas hányást, ránggörcsöket s később halált tapasztalt a visszérébe defibrinált vért fecskendett kutyánál.

Mittler szintén végrehajtotta ezen kísérletet azon különbséggel, hogy nem rostonya-fosztott, hanem egész bárányvért fecskendett be s a fennemlített veszélyes tünetek nem állottak be.

Maga Gesellius 19 esetben ömlesztett át üteres bárányvért, melyek közül életveszély, vagy halál egy esetben sem fordult elő: embernél üteres bárányvért ajánlott, mi nagy méltánnyal is fogadtatott annál

roppant tévedését, melynek folytán — az ügyről kellő tájékozottsággal nem bírva — Künle József tisztelt barátomat a pancsovai izgatók sorába volt szíves qualificálni, nem gondolva meg azt, hogy mily óriási sértés ez — a legmegnyugtatóbb tiszta öntudat mellett is — egy hazafi irányában. De én azt hiszem, hogy ő ezt megbocsátja az ön tájékozatlanságának, és én csak a tényállást vagyok bátor elmondani, miből czikkíró úr is be fogja látni, hogy megbánni való cselekedet volt, mit e lap hasábjain elkövetett ez ügyben.

A dolog úgy áll, hogy a Rikán belőli ev. ref. egyház-közönség megkeresése folytán a belügyminiszterium csakugyan leírt Háromszék közönségéhez, hogy nem volna-e hajlandó a széknél depositumban levő lóbeszerzési alapból a sepsi-szentgyörgyi ev. ref. iskola részére 24 ezer frt kölcsönt adni. Erre nézve a közgyűlés, nézetem szerint is, igen helyesen azt határozta Künle barátom indítványára, hogy a lóbeszerzési alapot nem bántja. Miért? Miután e lapnak külön jogi rovata is van, nem kell magyaráznom a depositum természetét. Ilyen letéteményi székünknel a lóbeszerzési pénzalap, melyre nézve a volt székely huszár családoknak tiszta tulajdonjoga legfelsőbb helyen is el van ismerve és csak még a szabad rendelkezési jog van elég furcsán kérdés alatt. Tehát mikor még a tulajdonosok sem rendelkezhetnek ez alap felett, miként rendelkezessék a letéteményes? A rendelkezési jog megnyeréséért részint a kormánynál, részint az országgyűlésen több rendbeli lépések tettek interpellációk, kérvények és indítványok alakjában s a kormánynak egyik e részben legilletékesebb tagjától szóbeli ígéretet bírok, hogy meg is fogják kapni az illető tulajdonosok a szabad rendelkezési jogot. Ily körülmények között a tulajdonjog szentségét szem előtt tartó jogász másként nem tehetett, mint Künle barátom s vele egyhangulag Háromszék közgyűlése; mert nem lévén bizonyos, hogy mely perczben dől el az ügy, s mely perczben kell a tulajdonosnak a pénzt a kezükre adni, azokat kölcsönszerződésekkel nem lehet kielégíteni.

S kik ez ügyben eként jártak el, találtak módot az iskola szükségéinek kellő kielégítésére is. Már a jul. 23-ki közgyűlésen az egyházközönség kijelenti, hogy ő nem kizárólag a lóbeszerzési alapból kéri a kölcsönt, hanem szívesen elveszi a szék rendelkezése alatt lévő tanulmányi alapokból is. És itt téved czikkíró úr, midőn azt mondja, hogy Künle indítványa elvetetett, mert az előbbi közgyűlési határozat — a lóbeszerzési alapra nézve — egészen érintetlenül hagyatva, épen Künle indítványára s többünknek támogatására határozottatott el nagy szótöbbséggel a 24 ezer forint kölcsön a szék rendelkezése alatti tanulmányi alapokból az iskola részére.

S midőn helyreigazításként Künle barátom eljárását illetőleg, a fennebbieket szerencsém volt czikkíró úrnak elmondani, egyúttal fölemlitem, mi itt köztudomásu, hogy ő volt az, ki iskolánk építésére addig is, míg e kölcsön megszavaztatott, saját zsebéből adott minden kamat nélkül igen tekintélyes összegeket kölcsön, s hogy az iskola maholnap földel alá kerül, ezen érdemből az oroszlanrész Künle barátomé Háromszéken. Ez annyi szöveg tőle, mert tette ezt a ref. iskolával, mint katolikus ember.

És most láthatja t. czikkíró úr, hogy mennyire tévedett, midőn egy ily köztisztelőben álló férfit épen akkor állított a pancsovai és nagyroczzei izgatókkal egy sorba, mikor ő a legszebb hazafias áldozatot hozta a közügy oltárára; szabadjon remélnem, hogy czikkíró úr érteni fogja, mit tesz egy ily meggondolatlan méltatlanság, s máskor óvakodni fog túlbuzgóságból ily módon elkedvetleníteni a közügyekért önzetlenül buzgó férfiakat, kiknek különben is vajmi kevés napjainkban a számuk.

Bakcsi Ferencz.

Maros mellől 1874. aug. hóban.

A Bethlenianum fehervár-n.-enyedi collegium neántsávirág.
(Folytatás.)

VI.

Szükségesséppen pedig megkivántatik az is, hogy azon collegiumnak mind külső és belső állapotjára, mind az ekklezsiai státusból, s mind pedig külső rendekből bizonyos főinspectorok állittassanak, kik az orthodoxus fejedelmek után vigyázzanak a collegiumnak derekasb állapotjára, kiváltképen arra, micsoda renddel és haszonnal progrediálnak a tanításban és a fogyatkozásokat animadvertálják egyenlő tetszésükből, köztük történhető nagy akadályokat jó igazításba is vegyenek; és tudják azt is, micsoda bonumi legyenek a collegiumnak, hol és kik által conserváltatnak és erogáltatnak, hogy valami

módon azok vagy ne dissipáltassanak, vagy in profanum usum ne convertáltassanak.

Dózsa Elek az erdélyi köz- és magánjogtudomány-nak utánozhatatlan apostola „Erdélyhoni jogtudomány“ II-ik könyve 231. és 232. lapjain 178. és 177. §§-okban ezeket mondja, még pedig:

178. §. Az egyházakat birtokaikra nézve biztosító törvényekről.

Az egyházakat elősorolt vagyonaikra nézve biztosító törvények, azokon kívül, melyek már közöltettek.

1. A H. K. 1. r. 10. cz. 3. §., mely szerint az üresület esetében katolikus főpapi jövedelmeket öröklő fejedelem azokat más főpaprak adhatja ugyan, de az egyháztól el nem szakaszthatja.

2. A H. K. 2. r. 45. cz., mely szerint a papi jószágok a papok adóssága s általuk okozott kár kifizetése végett lefoglaltathatnak s a követelő kezébe is adhatnak ugyan, de csak az adós pap életére és addig, míg azok jövedelméből a követelt tartozás kifogatik; a H. K. 2. r. 51. cz. 1. §. szerint az egyházi vagyonok, az egyházi személyek vétségeiért az egyháztól semmi esetben sem szakaszthatván el.

3. Az A. C. 1. r. 5. cz. 1. cz., melyben a rendeltetik, hogy: ha valaki eleitől fogva egyházhöz birtottsáttól ország törvénye szerint el sem szakasztott egyházi vagyonokat maga hasznára fordítana, elfoglalna, vagy idegenitene és az esperesek által felszólítandó helybeli tisztek által is megintve, 15 nap alatt vissza nem adna, a mindezeket igazoló hiteles bizonyítványok közöltetvén, a fiscális director köteles a kárpótláson kívül még 1000 forint büntetéspénznek is tisztek általi folyótetése mellett az elfoglalt vagyonokat visszaadni.

4. A Leopoldinum diploma 2-ik pontja, melyben biztosítottatnak az egyházak s azok papságai és iskolái aziránt, hogy akkor birtokolt jószágai-, dézmái- és jövedelmeiket azután is épen úgy birtokolhatják, mint addig, s azok birtokolásában sem a fejedelem, sem más világi, sem egy egyházi személy által háborítottatni nem fognak; csupán azon egy esetet véve ki, midőn a birtok alapjául szolgáló fejedelmi adomány-levelet a törvény nyilváníttotta volna érvénytelennek.

5. A Leopoldinum diplomát kiegészítő 1693-ban kelt pótlék-diplomának utolsó pontja, melyben az akkori fennállott ekklezsiai biztosítottak az iránt, hogy jövedelmeik, azután alapítandó új ekklezsiai miatt csonkulást nem fognak szenvedni.

6. Az 1791. 55. cz., melyben ígértetvén kifizetése a birtokaikban megháborított ekklezsiai számára ajánlott, vagy megítélt kárpótlásnak, s betiltatván jövedőre a bevett vallások egyházi templomainak, tornyainak s papi telkeinek bármi cím alatti foglalhatása: biztosítottatnak a négy bevett vallás egyházai aziránt, hogy az idézett törvény kelésekor birtokukban volt s jövedőben is bármily helyen és időben építendő templomaik, harangjaik, czinteremeik, több- és alsóbb iskoláik használásában soha sem fognak háborítottatni.

175. §. 5-ik p.: „Az alapítványi pénzek, széles értelemben az egyházi javak árából tőkésített minden pénz alapítványinak nevezhetni, annak rendeltetése a lévén, hogy az egyház érdekében használtassék; szorosabb s tulajdon értelemben pedig azon tőkepénzeket szokták alapítványiaknak nevezni, melyek valaki által az ekklezsiaioknak, vagy iskoláknak azon föltétel alatt hagyományoztatnak, hogy kamataik egyházi czélok létesítésére használtathatván, a tőke el ne költessék. Ezen pénzeknek az alapítók által kijelölt módon kell kezeltenni s használtatni, s az illetőn kívül más egyházak alapítványaival nem elegyíthetnek össze.“

A szó szerinti intézetek és felhozott törvények tanusítják, hogy a főiskolák és ekklezsiai fekvő vagyona, alapítványi pénzeik és egyéb ingóságai föltét tulajdonjogi és szabad rendelkezési joggal egyházkerületi gyűlésünk nem bír; ugy e törvények és a felhozott egyházi végzések bizonyítják, hogy ezelőtt az egyházi főtanács ma már egyházkerületi gyűlés is csak felügyeleti joggal voltak és vagynak felruházva; a mi a dolog természetes folyása és 2-dik századot meghaladott vallásos szerveztünk eredménye.

(Folytatása köv.)

K ü l f ö l d .

Az osztrák-magyar északi sarki expedíció részére, mint tudva van, azon czél tűzetett volt ki, hogy a Szibériától északra fekvő területet átkutassa s ha a jég állása elég kedvező lesz, igyekezzék a Behring szorost elérni s azon át visszatérni. Ezen expedíció, melyet

már általában elvesztettek hittek, megkerült s a mint a táviratok jelentik, útjában keletről észak felé vettették s hosszasan hányatásai után oly északi fok alatt, a hova a legmerészebb csetthalászok sem mentek, Nowaja Zeml-jától északra nagy földterületeket fedezett fel alpesi magasságú hegyekkel, a melyekről még messze területeket láttak. Nemrég a londoni Royal-Societyben, a mint a „N. Fr. Pr.“ írja, Isborne admiralis a Petermaun-féle nézettel szemben, hogy a tenger Spitzberger és Nowaja Zemlja közt az északi sarkok felé áthatolható, a Hallé-féle expedíció tapasztalatai alapján azt állítja, hogy az északi sarkokhoz elhatolni csak is a Smith-öhlön át és Hallé-féle expedíció által nyitott tengeri úton lehetséges. A következők meg fogja mutatni, hogy az osztrák-magyar expedíció tapasztalatai alapján nem fog-e a Pétermaun-féle nézet helyesebbnek bizonyulni.

Távirati tudósítások szerint az expedíció tagjai, kik közül csak egy halt meg tudóvészben, e hó elején szerencsésen megérkeztek Verdoéba, Norvégia legészakibb szigetére s útjokról a következőket tudatják:

Az 1872-ik évben augusztusban hajójuk áttörhetlen jég által elrekesztetett s 14 hónapon át a Pakkei tengeren maradtak. Innen a jég, által északnak vettették s 1873-ban Nowaja Zemljától 250 mfne nagy terjedelmű földterületet fedeztek föl, melyen 5000 láb magas hegyek voltak, melyekről még beláthatlan szárazföldet pillantottak meg, a melyen az állati és növényi élet silány s a hideg legnagyobb foka 37°. 1873. októberben a hajó erős hányatásnak volt kitéve; 1874. májusban a tarthatatlan hajót világnak bocsátották s 96 napig tartott szánkázás után a „Greiseland“ orosz kis hajóra akadtak Nowaja Zemljánál, mely őket a norvégiai partokra szállította.

A király ő Felsége f. hó 5-ről táviratot küldött Weiprecht és Payerhez Wardoéba, a melyben szerencsés megmenekülésökhöz legmagasabb üdvözlését és megelégedését fejezte ki.

Prágába a király ő Felsége szept. 7-kén 2 óra 30 perczkor reggel volt indulandó s délután 4 órakor megérkezendő. Vilmos és Frigyes főhgek szept. 7-kén, Albrecht főherczeg 8-ára várattott.

Andrássy gróf a „Bohemia“ szerint csak szept. 8-án volt Bécsből a külsőszági tisztelettel egyenest Brandweissba menendő a hadgyakorlatok meg szemlélésére.

Genf-ből szept. 5-ről írják, hogy az ottani kormány 19 kath. papot, kik az alkotmány szerinti esküt letenni vonakodtak, hivatalukból letette.

Párisban szept. 5-én Mac-Mahon Constantin nagyghet fogadta s viszont meglátogatta. A nagyherczeg Thiersnél is látogatást tett s szept. 9-én elútazott Mária nagyghnővel Biarritzba. Szept. 6-ról Párisból azon hír érkezett, hogy szept. 4-én a köztársaság proclamatiója és a császárság bukásának évfordulója napján Meyssachban zavargások voltak. A csendőrség közbelépett s egy ember lelővetett, 19 pedig elfogatott. Lyonban is elfogatások történtek.

Madrid szeptemb. 6. A Carlisták három ostroma Castro Xrdialesre visszaveretett. Primo Riavera főhadparancsnokká nevezetett.

Konstantinápoly szept. 5. A török szultán fogadta az orosz nagykövetet, Ignatieff tábornokot.

H i r v o t .

— Marosszék bizottmánya jelenleg rendkívüli gyűlést tart. A törvényezikkek kihirdetése, miniszteri leirat felolvasása, költségvetés megállapítása és más kebli ügyeken kívül, a megyerendezés tárgyában Maros-Vásárhely központot sürgető felirat tárgyalatott és fogadtatott el; továbbá betöltetett a megürült aljegyzői állomás is. Hármán folyamodtak érette, de egyikük az utolsó napon visszalépett; a két jelölt közül nagy többséggel Deák Lajos végzett jogász t. barátunk és munkatársunk választatott meg. Öszintén gratulálunk e megérdemelt kitüntetéshez!

— A természetvizsgálók győri nagy gyűlésének utolsó ünnepélye Magyar-Ovárótt volt, hol Albrecht főhg és Battyáni gróf főispán vendégszerető fogadtatása folytán két ebéd 15 ezer forintba került. A „Vasárnapi Ujság“ tudósítója megrója ezt és nagyon helyesen figyelmezteti arra, hogy minő hasznos czélra lehetett volna ez összegnek csak felét is fordítani a természettudományok érdekében. A jövő gyűlés székhelyéül Előpatakot választották s elnöküknek gróf Mikó Imrét és Dr. zarándi Knöpfler Vilmost; alelnöküknek Hantken Miksát, Nendwich Károlyt és Mikes Benedeket; jegyzőknak: Dr. Otrobán Nándor főrdőrvost, Berecz Antal és Orbán Balázs képviselőt választották meg. Ily szakértő és a körülményeket ismerő bizottsági tagok megválasztása már egy-maga biztosítja, hogy a gyűlés az eddig Erdélyben tartottakhoz hasonlóan fényesen fog sikerülni. Ugy értesültünk, hogy azon esetben, ha a résztvevők száma nagyobb lesz, mint a mennyit Előpatak — a fürdő vendégeken

kiül — elfogadhat, a centrumot Brassóba szándékoznak áttenni és innen kirándulásokat eszközölni. E terv, már csak a magyarság Brassóban szereplése szempontjából is igen czél szerű volna, és a brassói magyarság is — nem kételkedünk — e tervet töle telhetőleg elősegítené s a testvér vendégeket szívélyesen fogadná.

== **A helyi ev. ref. főtanodában** az 1874/5. tanodai év ünnepélyes megnyitása mult szombaton folyt le. Az ünnepély id. gr. Teleki Domokos főgondnok beszédével kezdődött, melyben üdvözlőlvén az iskolai tanárikart, egyszersmind fölhiyta a közelebből megválasztott két új tanárt, székfoglaló beszédük elmondására. Erre Konez József, a classica literatura tanára föllépett a szószerkebe; talpraesett beszédének tárgya volt: a görög és latin nyelv tanításának helyes vagy helytelen volta fölötti érvelések előadása; érvelései tulnyomóan a helyességet bizonyították. Konez után Pál Károly a mennyiség tanára foglalta el a szószerket s a meteorokról a — csillagászatnak, mint a mathesis egyik társtudományának e részéről — igen szép, érdekes, a legujabb adatokat és vizsgálódások eredményét, ezekből alkotott teoriákat felöllel értekezést tartott. A tanárok beköszöntője után főgondnok id. gr. Teleki Domokos az előjáróság nevében egy szép beszéddel fogadta az új tanárokat; utána igazgató Bihari Sándor a tanárikar nevében igen szívélyesen, barátságosan, majd Medgyesfalvi József az ifjuság nevében, szintén bizalommal, és örömmel fogadta őket. Ez után ismét igazgató tanár Bihari Sándor szólott, és pedig némely tudni való dolgokat közölőlvén az ifjusággal; ezek között a törvények megtartására való figyelemztetésen kívül, felemlítjük még 1-ör hogy a Geese-alap állása — a néhai alapító kívánsága szerint, minden másod évben tudatandó lévén — tudatja, hogy az 1873. év végével a pénztár állása, beleszámítva a bevárando hátrálékokat is, volt: 89,797 frt 83 kr. Az 1871. éven kezdve a befolyt kamatok egyik százalékát e tanoda kapja. 2-ör, A gr. Teleki főle pályadíjra (60 m. fr.) pályá kérdésül ez évre kitűzetik: „Minő befolyással volt a 4-ik században hazánkban az alkotmány és köz-műveltség fejlesztésére az Anjou és Luxemburgi házból való uralkodók kora?” 3-ör Dr. Antal László főgondnok ur ez évben is, mint eddig, kitűzött két arany pályadíjt, melyre a tanári kar kitűzi pályakérdésül: „Adassék elő a lélegzés processusa s annak befolyása az állati életre a tudomány mai álláspontja szerint.” Beadás ideje husvét utáni szorgidő utolsó napja. 4-er A előjáróság határozata folytán a német nyelv hetenként egy órán a VII. k. osztályban is kötelező tantárgy, ugy szintén. 5-ör Az első és második középosztályra nézve a tornaszat is kötelezővé vált, a mi még az előbbinél is teljesebb. 6-ör A franczia nyelv tanulására az idén is lesz alkalom, habár nem kötelezett tantárgy. Ezen és más közlések után folytonos munkásság és rendtartására újlag figyelemztetve az ifjuságot: a tanévet megnyitottanak nyilvánította. Koronázza siker a derék tanárok buzgalma!

— **Dr. Melzl Oszkár** gyergyó-sz.-miklósi kir. al-ügyész saját kérelmére a maros-vásárhelyi kir. törvényszékhez hasonló állomásba áthelyeztetett.

— **József főherczeg** e hó 2-án kezdette meg szemle-utját a honvédség megvizsgálására.

== **A kolozsvári országos dalárünnepélyről** mult számunk hirrovatában megjelent tudósításunk. És most maros-vásárhelyi dalárdánk nevében a legszivesebb, legforróbb köszönetünket nyilvánítjuk a kolozsvári társ-dal-egyletnek, Kolozsvár városának és hölgyeinek azon valóban szívélyes magyar vendégszeretetért, a melyben a többi dalárdák között, a miénket is részesítették. Fogadják elismerésünket és köszönetünket! A kolozsvári sajtót is kérjük hálanyilatkozatunk rövid tolmácsolására.

== **Boér Emma** Dobronyiné asszony pár nap óta Kolozsvárt van. Betegségéből ugyan nem üdült még egészen fel, de jobbaesikán és veszélyen kívül van. Szolgáljon ez helyreigazításul a lapunkban is felemlített tulságosan aggasztó hírekkel szemben.

== **A legfiatalabb műkedvelők** még egy előadást tartottak tegnapelőtt a „létesítendő tűzoltó-egylet javára,” de szerepüket sem tudván, az előadás nagyon gyengén ütött ki.

== **Gyergyó-Szent-Miklós**on, de még közelebb: Nagy-Enyeden, sőt a kis Maros-Lúdason is tűzoltó-egylet alakult és náunk a székely fővárosban maig sincs. Egyesek ugyan „buzgolkodnak,” de anyagi segély is kell oda; a képviselőtestület pedig, a mely, mint anynyiszor említettük, hivatva volna kezébe venni ez ügyet, ugy látszik azon elvet osztja, hogy inkább legyen az egész város folytonos rettegetésben, hogy egy nagy égés semmivé tegye, elpusztítsa városunkat, mintsem e czélra egy-két ezer forintot megzavazzon.

== **Erzsélyné Dékány Róza** asszony közönségünk régi kedvencét Nagy Mihály szintársulata három vendégjátékra megnyerhetvén, csak vasárnap távozott el körünkől. Öszintén sajnáljuk, hogy a mult számunkra már ki is szedett színházi rovat nyomdai vétségéből kimaradt és így csak most köszönhetjük meg kedves vendégünknek a nyújtott élvezetet. „Szép juhász,” „Tündérlak Magyarországon” és „Csikós” darabokban lépett föl. Az első kettő már ez évben is többször, sőt műkedvelők által is előadattván, közepes számú közönség, a harmadik kedves népszimű már telt ház előtt folyt le. A szintársulatnak is van egy pár jó erője, s kivált a Breznai-pár, Tökés Emilia, Nagy Póli, Osváth és Hegyi jól is játsztak, de az énekes erők és a kar nagyon gyengék; hanem kárpótolt a vendégművésznő szép dalaink egy párjának solóban eléneklése által, ezek közül különösen az „Igazán, igazán, ne járass magad után” oly

nagy hatást idézett elő, hogy ismételni kellett. Valóban csodálkoznunk kell, hogy a kolozsvári intendatura elszalasztotta a t. művésznő ezutánra is megnyerhetőségét ki-eszközölni.

== **Országos vásárunkon** meglehetősen sok eladó, de kevés vevő jelentkezett, különösen a szarvasmarha ára tetemesen csökkent és csakugyan csodálkoznunk kell, hogy a marhahús ára még alább nem száll. A vásár alkalmával a mi policziánk kegyelméből a legirtózatossabban kinéző nyomorék és fekélyes koldusok éktelen lármájukkal vonták a szájalom mellett undorító látványra és félig vetkezett állapotukra a figyelmet magukra; pedig hát a papíron az áll, hogy a koldulás szigoruan tiltatik! Hjah, miért is nem tudnak olvasni a koldusok, hiszen a rendőrség: eleget tett köteletségének, a rendeletet kinyomtatatta, a végrehajtás és felügyelet képebb közgekre vár.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1874-dik évi szept. 7-én és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő:

I. Tanács polgári ügyekben.

Binder Mihály k. t. r. bíró által.

Pap J. Ládai A. e. biztosítás, Ridely Tr. Tructsch K. e. adósság, Jánosch J. Schirkányer L. e. tulajdon, Godel O. Godel L. e. számadás, Gál P. Toth M. e. tulajdon, Konnerth K. Orendt S. e. költsékezés megtérítése, Teutschlaender J. Vultschner F. e. Germán Sz. Szarka N. e. vételár, Keul S. s t. Keul M. e. örökség, Müller Gy. Varga J. s t. e. adósság, Márdosi közs. Szabó S. e. birtokháborítás, András K. András ellen kölcsön iránti perök.

Pogány Károly k. t. r. bíró által.

Ribiczey Ákos Gálfy s t. e. 200 frt, Lázár Pál Oszkár Bisztreán Gyorgye s társai e. som. vh., Bóot Ferencz s t. Placinta Nicolai e. kártérítés, özv. Fenyő Lajosné s Réthy Józsefné Goll bécsi bankár e. igénypere, Zágoni József Kapusán László e. 194 frt, kártérítés, Ilya Juon Bölöny Ignác e. kártérítés, Link Juon Serbán Móisze és Dávid Serbán e. birt. hábor., Kandó Sándor Jeddy Lajos e. vételár, Volesintzky Vladimir Krám József e. 265 frt, ügyvéd Benel József Timár Gábor e. ügyvédi munkadíj, Abós Antalné és Konez József Deák György és Dénes e. som. vh., Gyimesi Jakab Márton Jakab János e. kötelezettség teljesítése, erdélyi vasut társulat Schuster Antal s társa e. igénypere, Felsőszilvási Gólya Mózes Petrucz Mihály s t. e. 588 frt 30 kr. s jár. iránti perök.

II. Tanács polgári ügyekben.

Pipos Péter k. t. r. bíró által.

Gyertyánffy Ede csődügye, Uritoiu Stanila Kozmoi Vaszilie s t. e. 206 frt, Gegedüs György Koszta Mihály s t. e. 27 frt, Duka András Sándor Elek e. 30 frt, Klein

Kiss Ignác Szöcs János e. 21 frt 21 kr., Nemeseszk Ádám, Tasala Avram e. 88 frt, Voicu Rosculetin s t. Dávid István s t. e. vh., Sente György Szántó Péter e. 24 frt, iránti perök.

Petri Ádám k. t. r. bíró által.

B. Vesselényi Béla Simbován Mária e. tulajdonjog bekebelezése, ugyanaz Vermesán Mária s t. e. ugyanazért, ugyanaz Moldován Mihaila s t. e. ugyanazért, ugyanaz Burdu Coán Mária e. ugyanazért, ugyanaz Rusz Juon e. ugyanazért, ugyanaz Lőrincz Dominica s t. e. ugyanazért, ugyanaz Kujza Gyuri e. ugyanazért, ugyanaz Kozma Stefán s t. e. ugyanazért, ugyanaz Laboncz Vaszilika s t. ugyanazért, ugyanaz Terchezán Kovács András s t. ellen ugyanazért, ugyanaz Budula Andris e. t. j. ugyanazért, ugyanaz Connert Terézia s társai e. ugyanazért, M. Meza kereskedő czég Kiss Ádám e. 5 frt, 50 kr. hitelvásár, Biel Tamás Krausz György s t. e. 136 frt, Lászlófy és Molnár Liptai Endre e. 41 frt 91 kr. munkabér iránti perök.

Istvánffy Pál k. t. r. bíró által.

Olteán Lászlóné Reiszner Mózes és Olteán László e. igényper, Imre Sigmond s t. Imre Albert s t. e. zálog igazolás és kár, Issekucz Gergely Maschalkó Ferdinánd hagyatéka bérlettől elmozdítását, Bartesch János Rosner Jakab e. 29 frt s jár., Basa Gergely Konya György e. 31 frt s jár., Vallinger Ferencz Crivetiu Vaszilika e. 16 frt, Szöts Bocz Lajos Nagy Károly e. birt. hábor., Pap Tódor Bajusz György ellen ingók kiadása, Benning Johánné Chatarina Benning Mihály ellen 180 frt iránti perök.

Illyés Károly k. t. p. bíró által.

Teszt József Nagy György e. 7 frt, Szabó Edmund Pap Elek s neje e. 90 frt, Matyis Ilia Dogye Simion s t. e. 67 frt, Csongvai Domokos Miklós Lászlóné és Miklós László hagyatéka e. 210 frt, Dobolyi Ferenczné a kir. adóhivatal és Dobolyi Ferencz e. igényper, Katona Elek Sinteregán Andrei e. birtokháborítás, Székely István Márton Ferencz e. ügyvédi munkadíj, Báll Lázárné Saturn Simion e. som. vh., Balázs Ferencz és neje Jäger Károlyné e. 32 frt 35 kr., Krisztián Antonia s t. Varga János e. bérlettől elmozdítás, Korna Juon afori Bone András e. som. vh., Jenesesek Juon s t. Popovics Simion e. birtokháborítás, Harmath Sándor kir. kincstár s t. ellen elsőbbségi igény, Mihalesk Áron Bobora Vaszilie e. 20 frt, Toma Tanaszie s t. Balázs András e. som. vh., kir. kincstár Padsa György hagyatéka e. 63 frt 35 kr. iránti perök.

(Vége következik.)

Felelős szerkesztő:

KUTI ALBERT.

Főmunkatárs:

DOBAI ALBERT.

H I R D E T M É N Y E K.

Sz. 1442 — 1874.

(54) (2—3)

Árverési hirdetmény.

A nagyméltóságú belügyminiszterium által 34153. sz. a. kelt jóváhagyott terv szerint a Maros folyón át Szász-Régenben építendő fahid felépítése folyó év szeptember 23-án délelőtti 10 órakor a városi tanácsnál Szász-Régenben, írásbeli ajánlatok elfogadása mellett, nyilvános árlejtés útján ki fog adatni.

Ezen hid felépítésének kikiáltási ára a munkával és anyagokkal együtt, a város által adandó kidolgozatlan cserfa kivételével, 2349 frt 30 kr o. ért.-ben, melynek 10%-át minden árlejtő bánatpénzül letenni köteles.

A közelebbi árverési feltételek valamint az építés terve és költségvetés alólírt városi tanácsnál a szokott hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szász-Régen, 1874. évi augusztus hó 31.

A városi tanács.

(36)

(1—2)

Nápolyba és Pompéjibe

indul Bécsből e hó 15-én délelőtti 10 órakor

egy kéjvonat,

utba ejtve Velenczét és Rómát is.

☛ **Vitelbér 110 frt o. ért.** ezüstben.

Oly alkalom a világhírű városokat láthatni, milyen igen ritkán kínálkozik.

☛ Ez utra tudakoltatnak társak.

Ertekezhetni e lap kiadójánál.

(55)

Árverési hirdetmény. (1—3)

A magyarói nemes birtokosság határozata következtében közhírré tételik, hogy folyó év szeptember 17-én d. e. 10 órakor alólírt ügyvédi irodájában az idei makk termés, a Jod pataka, Szalárd pataka és Borzia pataka erdőkben, szóbeli árverés útján haszonbérbe ki fog adatni.

Tartóznak árverezők bánatpénzül 50 forintot az árverés megkezdése előtt letenni.

Sz.-Régen, 1874. szept. 4-én.

Balogh Ferencz,

h. ügyvéd.

Nyomtatta Imreh Sándor Maros-Vásárhelytt ev. ref. főiskola gyorsajtóján 1874.